

Lausunto Pirkanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmasta 2045

Kaupunginhallitus 16.01.2023 § 9
643/00.01.07/2022

Valmistelija

Tekninen johtaja Matti Vesava

Pirkanmaan liitto pyytää lausuntoja oheisesta Pirkanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman 2045 luonnoksesta. Lausunnot pyydetään toimittamaan Pirkanmaan liiton kirjaamoon (pirkanmaan.liitto@pirkanmaa.fi) 3.2.2023 mennessä.

Pirkanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma on maakunnallista liikennejärjestelmätyötä ohjaava strateginen asiakirja. Se määrittelee Pirkanmaan liikennejärjestelmän kehittämistarpeet, -mahdollisuudet ja näiden toteuttamisen suuntaviivat tavoitevuoteen 2045 mennessä. Suunnitelman koostamisessa on hyödynnetty vertailukohtana valta-kunnallisia linjauksia sekä erilaisia aiemmin määriteltyjä alueellisia tavoitteita.

Liikennejärjestelmäsuunnitelma sisältää vision 2045, maakunnalliset päätavoitteet, nykytila-analyysin sekä neljä teemakarttaa. Teemakartoissa käsitellään Pirkanmaan liikennejärjestelmää neljästä eri näkökulmasta: ylimaakunnalliset pääyhteydet, tavaraliikenne, arjen liikenneympäristöt sekä matkailu ja vapaa-aika. Teemakarttoihin tukeutuen on määritetty temaattiset tavoitteet ja näiden toteuttamista tukevat toimenpiteet. Näiden jälkeen asiakirjassa on vielä vaikutusten arvioinnin konsultin puheenvuoro, suunnitelman toimeenpano- ja seurantamenetelmät sekä toimenpiteistä koostetut liitetaulukot.

Suunnitelman tavoite- ja toimenpidekokonaisuuden konkretisoimiseksi käynnistetään keväällä 2023 toimeenpano- ja toteutusvaihe. Tässä vaiheessa tehdään nelivuotinen toimenpideohjelma, johon määritetään ensi vaiheessa priorisoitavat toimenpiteet. Valitut toimenpiteet konkretisoidaan ohjelmassa strategiatasolta toteutustasolle sekä määritetään toteutuksesta vastaavat tahot, kustannusarvio, aikataulu ja etenemispolku. Suunnitelman sekä toimenpide-ohjelmien toteutumisen seurantaan toteutetaan Pirkanmaan aluetietopalveluun seurantajärjestelmä sekä perustetaan seurantaryhmä.

Suunnitelma edustaa tarkkuustasoltaan maakunnallista kokonaiskuvaa seuraavan 20 vuoden aikajänteellä.

” Pirkanmaan liikenne on välkysti kestävä ”.

Pirkanmaa on kehittyvä maakunta ja nykyiset liikennealan kehityksen megatrendit ovat osa arkea. Erittäin tärkeinä osatekijöinä suunnitelmassa korostetaan liikenteen nopeutta, älykästä liikennettä, turvallisuutta ja liikenteen jostavuutta. Esille nostetaan tavaraliikenne, joukkoliikenne ja sen toimivuus, jalankulun ja pyöräliikenteen kasvu mutta myös henkilöautoliikenteen välttämättömyys varsinkin harvaan asutilla alueilla. Lisäksi tiedostetaan hiilineutralisuuden vähentämisen haaste jo vuoteen 2030 mennessä.

Pirkanmaan liikenteen sujuvuutta ovat heikentäneet esim. tie- ja rataverkoston kriittisten osien ruuhkautuminen ja rahoitustason puutteesta yhä edelleen heikkenevä alemman tieverkoston kunto. Pirkanmaan maakunnan läpi

kulkee useita eri liikenteen pääväyliä ja Pirkanmaan keskeinen sijainti, suuri väestöpohja ja pääväylien runsaat liikennesuoritteet tekevät maakunnasta erään Suomen merkittävimmistä liikenteen solmukohdista. Ihmisten lisäksi Pirkanmaalla liikkuu paljon tavaraa ja koko maan yksi tärkeimmistä pääväylistä on VT 9.

Oriveden ja Pirkanmaan kannalta tärkeitä solmukohtia ovat tietysti VT 9 ja sen liikenneturvallisuus ja vetokyky sekä rautatiepuolella yhteydet mm. Jyväskylään ja Pohjois- Suomeen. Nämä molemmat kulkureitit palvelevat huomattavan laajasti rahtiliikennettä koska maakunnan läpi virtaa mm. satamiin ja niiden kautta ulkomaan kauppaan suomalaisia tuotteita eri puolelta maata.

Pirkanmaan liikennesuunnitelmassa vuoteen 2045 otetaan voimakkaasti kantaaedellä mainittuihin neljään osatekijään (ylimaakunnalliset pääyhteydet, tavaraliikenne, arjen liikennenympäristöt ja matkailu ja vapaa-aika) ja myös siihen miten voimakkaasti tulisi investoida maantie- ja rataverkoston kuntoon ja kehittämiseen Pirkanmaalla jotta sujuva ja turvallinen liikenne olisi toteutettavissa. Sunnitelmassa tuodaan myös hyvin esille arjen ja vapaa-ajan liikenointi ja niiden tuomat haasteet. Myös raideliikenteen puolella huomioidaan lähiliikenteen kehittäminen Oriveden suuntaan ja Orivesi onkin yksi viidestä Pirkanmaan alueen raideliikenteen seutukeskuksesta, jonka kautta kulkee niin ihmisiä kuin tavaraakin paljon.

Suunnitelman lopussa on koottuna toimenpidetaulukoin eri osa-alueille tärkeitä asioita ja kun suunnitelma on hyväksytty siirrytään sanoista tekoihin eli luodaan nelivuotinen toimenpideohjelma, jossa konkretisoidaan liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpidekehikoista tärkeimmät osa-alueet ja niiden toimet. Piriorisoinnissa on kaksi tärkeää lähtökohtaa:

- 1) alueellisten toimijoiden näkemykset keskeisimmistä kehityskohteista ja niiden toteuttamistavoista.
- 2) rahoituksen ja resurssien tarjoamat realiteetit.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Juha Kuusisto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää lausuntonaan seuraavaa:

1) Pirkanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa vuoteen 2045 asti tulee vahvasti ottaa huomioon Pirkanmaan maakunnan tärkeä asema koko valtakuntaakin huomioiden Pirkanmaan liikennemuotoja kehitettäessä.

2) Maanteiden ja raideliikenteen parantamiseen ja teiden kunnan ylläpitoon tulee saada määrärahoja, jotta jo kertynyttä eri liikenneväylien korjausvelkaa voitaisiin vähentää järjestelmällisesti ja tehokkaasti ja samalla parannettaisiin yleistä liikenneturvallisuutta.

3) Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa on paljon hyviä osa-alueita, joita tulee viedä eteenpäin ja laatia konkreettisia toimenpide-esityksiä ja toteuttaa niitä.

Kaupunginjohtajan kokouksessa tekemä muutettu päätösehdotus:

Kaupunginhallitus esittää lausuntonaan seuraavaa:

1) Pirkanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa vuoteen 2045 asti tulee vahvasti ottaa huomioon Pirkanmaan maakunnan tärkeä asema koko valtakuntaakin huomioiden Pirkanmaan liikennemuotoja kehitettäessä.

2) Maanteiden ja raideliikenteen parantamiseen ja teiden kunnon ylläpitoon tulee saada määrärahoja, jotta jo kertynyttä eri liikenneväylien korjausvelkaa voitaisiin vähentää järjestelmällisesti ja tehokkaasti ja samalla parannettaisiin yleistä liikenneturvallisuutta.

Rahoituksen osalta Orivesi pitää tärkeänä valtatie 9:n perusparannuksen sekä Jyväskylän radan kehittämisen pikaista toteuttamista. Haapamäen radan sähköistäminen tulee myös toteuttaa mahdollisimman nopealla aikataululla.

3) Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa on paljon hyviä osa-alueita, joita tulee viedä eteenpäin ja laatia konkreettisia toimenpide-esityksiä ja toteuttaa niitä.

Oriveden kaupungin näkökulmasta käytössä oleva kiskobussikalusto tulee kiireellisesti uusida tai varmistaa muutoin kaluston toimivuus.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että tekninen johtaja Matti Vesava oli asiantuntijana paikalla asian käsittelyn aikana.
